

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

BANČNI NADZOR

Vodnik za ocenjevanje sposobnosti in primernosti

BANKENTOEZICHT

Maj 2017

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLĚD

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLĚD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

BANKENAUF SICHT

SUPERVISÃO BANCÁRIA

Kazalo

Predgovor	3
1 Obseg ocenjevanja sposobnosti in primernosti s strani ECB	4
2 Pravni okvir	5
2.1 Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN	5
2.2 CRD IV in nacionalna zakonodaja	5
2.3 Smernice EBA	6
2.4 Politike, prakse in postopki v EMN	6
3 Načela	7
Prvo načelo – prvenstvena odgovornost kreditnih institucij	7
Drugo načelo – vloga »vratarja«	7
Tretje načelo – poenotenje	7
Četrto načelo – sorazmernost in ocenjevanje vsakega primera posebej	8
Peto načelo – ustrezno postopanje in pravičnost	8
Šesto načelo – povezava s tekočim nadzorom	8
4 Ocenjevalna merila	10
4.1 Izkušnje	10
4.2 Ugled	13
4.3 Nasprotje interesov in neodvisnost	14
4.4 Časovne obveznosti	17
4.5 Kolektivna primernost	20
5 Razgovor	22
5.1 Namen	22
5.2 Obseg in oblike razgovora	22
5.3 Postopek razgovora	23
6 Postopek ocenjevanja	24
6.1 Pristojni nacionalni organi kot vstopna točka	24

6.2	ECB kot nosilec odločanja	24
6.3	Nova imenovanja	25
6.4	Podaljšanje mandata, sprememba položaja ali odstop	26
6.5	Nova dejstva	26
6.6	Izdaja dovoljenja in pridobitev kvalificiranega deleža	27
7	Odločitev	28
7.1	Vrste odločitev	28
7.2	Pozitivna odločitev	28
7.3	Sporočanje odločitve in pritožba	30
8	Zamenjava članov upravljalnega organa	31
	Kratice in terminologija	32

Predgovor

Upravljalni organ kreditne institucije mora biti primeren za izvajanje svojih pristojnosti ter sestavljen tako, da prispeva k učinkovitemu upravljanju in uravnoteženemu odločanju. To povečuje varnost in trdnost tako institucije same kot tudi širšega bančnega sektorja, saj utrjuje zaupanje javnosti v vse, ki upravljajo finančni sektor euroobmočja.

Od 4. novembra 2014 ima ECB nalogo, da odloča o vseh imenovanjih članov upravljalnih organov pomembnih kreditnih institucij, ki so pod njenim neposrednim nadzorom. Ocenjevanje primernosti na kratko obravnava že Vodnik po bančnem nadzoru, ki ga je ECB objavila novembra 2014. Namen pričujočega vodnika za ocenjevanje sposobnosti in primernosti pa je podrobneje pojasniti politike, prakse in postopke, ki jih ECB uporablja pri ocenjevanju primernosti članov upravljalnih organov pomembnih kreditnih institucij.

Politike, prakse in postopki se bodo s časom prilagajali novim razmeram. Vodnik je zamišljen kot praktično orodje, ki se bo redno posodabljal v skladu z novimi dogajanjem in v praksi pridobljenimi izkušnjami.

Namen vodnika je poenotiti izvajanje meril, ki se uporabljajo pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti. Cilj poenotenja je oblikovati skupne nadzorniške prakse. Vseeno ta vodnik ni pravno zavezujoč dokument in v nobenem primeru ne more nadomestiti pravnih zahtev, določenih v ustrezni evropski ali nacionalni zakonodaji.

Kolikor je mogoče, se v vodniku uporabljajo izrazi, ki so uporabljeni v direktivi o kapitalskih zahtevah (CRD IV) in smernicah Evropskega bančnega organa (EBA) o primernosti in notranjem upravljanju.¹ Tako denimo izraz »upravljalni organ« velja za organe v vseh strukturah upravljanja, ki opravljajo vodstveno ali nadzorno funkcijo.

Vodnik ne daje prednosti nobeni konkretni strukturi upravljanja in je zasnovan tako, da zajema vse obstoječe strukture.

¹ Smernice EBA o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij (EBA/GL/2012/06); osnutek skupnih smernic ESMA in EBA o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja in nosilcev ključnih funkcij v skladu z Direktivo 2013/36/EU in Direktivo 2014/65/EU, za kateri je bilo nedavno opravljeno posvetovanje; Smernice organa EBA o notranjem upravljanju (GL44).

1 Obseg ocenjevanja sposobnosti in primernosti s strani ECB

Ta vodnik obravnava ocenjevanje sposobnosti in primernosti članov upravljalnih organov v funkciji vodenja (izvršne funkcije) in v funkciji nadzora (neizvršne funkcije) v vseh institucijah pod neposrednim nadzorom ECB (pomembne institucije), ne glede na to, ali gre za kreditne institucije ali (mešane) finančne holdinge,² ter v primeru izdaje dovoljenja ali kvalificiranega deleža tudi za manj pomembne institucije. Na podlagi člena 6(4) uredbe o enotnem mehanizmu nadzora (EMN) je pristojnost za redna imenovanja v manj pomembnih institucijah (zunaj okvira izdaje dovoljenja ali kvalificiranega deleža) na strani pristojnih nacionalnih organov.

² Za holdinge glej člen 121 CRD IV.

2 Pravni okvir

2.1 Uredba o EMN in okvirna uredba o EMN

Nadzor sposobnosti in primernosti je eno od področij, ki so v izključni pristojnosti ECB. Člen 4(1)(e) uredbe o EMN³ določa, da je ocenjevanje sposobnosti in primernosti treba obravnavati kot del nadzora splošnega upravljanja kreditnih institucij, ki ga izvaja ECB.

Okvirna uredba o EMN⁴ podrobneje opredeljuje pristojnosti na področju nadzora sposobnosti in primernosti v členih 93 in 94. Poleg tega nadzorovanim subjektom nalaga nekatere neposredne obveznosti glede obveščanja pristojnih nacionalnih organov o vseh pomembnih informacijah. Člen 93 obravnava spremembe v upravljalnih organih, člen 94 pa pokriva nova dejstva in druga vprašanja, ki bi lahko vplivala na obveznost, da so v upravljalnih organih kreditnih institucij primerne osebe.

ECB sprejme odločitev o primernosti članov upravljalnih organov pomembnih kreditnih institucij po ocenjevanju sposobnosti in primernosti. Uporabi lahko vsa pooblastila, ki jih ima na voljo za izvajanje svoje vloge v skladu z uredbo o EMN. Primeri nalog, ki jih ima neposredno po tej uredbi, so zbiranje informacij, med drugim tudi z razgovori, določanje pogojev in obveznosti ter dajanje priporočil v odločitvah o sposobnosti in primernosti.

2.2 CRD IV in nacionalna zakonodaja

Prvi pododstavek člena 4(3) uredbe o EMN določa, da ECB pri izvajanju svojih nadzorniških nalog uporablja vse zadevno pravo Unije, medtem ko v primerih, ko je zakonodaja sestavljena iz direktiv, uporablja nacionalno zakonodajo, s katero se te direktive izvajajo. Zahteve glede primernosti so zgoščeno predstavljene v členu 91 CRD IV.⁵ Direktiva vsebinsko obravnava standarde sposobnosti in primernosti, vendar ne vsebuje nobenih podrobnosti o različnih merilih in nikakor ne določa, kakšni nadzorniški postopki so potrebni (npr. izbira med vnaprejšnjo nadzorniško odobritvijo imenovanja in naknadnim obvestilom nadzorniku o imenovanju).

³ Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29. 10. 2013, str. 63).

⁴ Uredba (EU) št. 468/2014 Evropske centralne banke z dne 16. aprila 2014 o vzpostavitvi okvira za sodelovanje znotraj enotnega mehanizma nadzora med Evropsko centralno banko in pristojnimi nacionalnimi organi ter z imenovanimi nacionalnimi organi (okvirna uredba o EMN) (ECB/2014/17) (UL L 141, 14. 5. 2014, str. 1).

⁵ Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27. 6. 2013, str. 338).

Zaradi tega ECB pri odločanju o sposobnosti in primernosti v okviru EMN upošteva vsebinske zahteve, ki so določene v zavezujoči nacionalni zakonodaji, s katero se izvaja člen 91 CRD IV. Ker ta člen predstavlja le minimalno določilo za potrebe poenotenja, ga je 19 držav euroobmočja v nacionalno zakonodajo preneslo na različne načine. Nekatere države so sprejele tudi podrobnejša določila, kot so navedena v členu 91 CRD IV.

2.3 Smernice EBA

Poleg nacionalne zakonodaje upošteva ECB tudi smernice EBA glede primernosti ter smernice EBA glede notranjega upravljanja.⁶ Te smernice pristojnim nacionalnim organom in ECB puščajo nekaj manevrskega prostora, da podrobneje opredelijo zahteve. Opredelitve in koncepti iz smernic so upoštevani tudi v tem vodniku.

2.4 Politike, prakse in postopki v EMN

Regulativne zahteve morajo v praksi izvajati pristojni organi, ko ocenjujejo primernost članov upravljalnega organa. Za njihovo enotno izvajanje so poleg oblikovanja skupnih nadzorniških praks in postopkov potrebna nekatera pojasnila glede tolmačenja teh zahtev.

V ta namen je ECB skupaj s pristojnimi nacionalnimi organi razvila politike glede meril sposobnosti in primernosti, ki podrobneje pojasnjujejo, kako EMN v vsakem posameznem primeru izvaja CRD IV in smernice EBA. Te politike so sprejete brez poseganja v nacionalno zakonodajo ter v skladu s smernicami EBA. Če ne obstaja nasprotujoča zavezujoča nacionalna zakonodaja, se jih morajo ECB in pristojni nacionalni organi držati. Pristojni nacionalni organi so se dogovorili, da bodo, kolikor je to mogoče, nacionalno zakonodajo tolmačili in razvijali v skladu s temi politikami. V vodniku so predstavljene politike, ki jih je Nadzorni odbor sprejel do konca leta 2016. Politike se bodo spreminjale v skladu z razvojem prakse EMN pri nadzoru sposobnosti in primernosti ter v skladu z mednarodnimi in evropskimi zakonodajnimi dogajanjem ali novimi tolmačenji CRD IV, ki jih bo pravnomočno predstavilo na primer Sodišče Evropske unije.

⁶ Glej opombo 1.

3 Načela

Prvo načelo – prvenstvena odgovornost kreditnih institucij

Nadzorovani subjekti so v prvi vrsti sami odgovorni, da v upravljalni organ imenujejo osebe, ki izpolnjujejo zahteve glede sposobnosti in primernosti (»primernost«). Sami morajo skrbno preveriti in oceniti člane upravljalnega organa, in sicer ne le pred imenovanjem, ampak tudi med rednim delovanjem (npr. v primeru večjih sprememb v nalogah člana upravljalnega organa). Pri tem morajo zagotoviti, da ocenjevana oseba povsem transparentno sodeluje v postopku.

Nadzorovani subjekt mora v okviru svoje obveznosti, da zagotavlja (stalno) primernost članov upravljalnih organov, pristojnim organom v vseh primerih (novo imenovanje, nova dejstva, sprememba položaja itd.) posredovati **vse informacije, ki so potrebne** za ocenjevanje sposobnosti in primernosti. To mora storiti pravočasno in natančno. ECB in pristojni nacionalni organ določita, katere informacije je treba posredovati in v kakšni obliki (z nacionalnim obrazcem,⁷ če ta obstaja). Po potrebi lahko od nadzorovanega subjekta ali kandidata⁸ zahtevata, da pisno ali ustno (npr. v razgovoru) zagotovi dodatne informacije. Če nadzorovani subjekt ali kandidat te zahteve ne izpolni, se šteje, da so informacije o kandidatu nepopolne, kar pomeni, da pozitivne odločitve ni mogoče sprejeti.

Drugo načelo – vloga »vratarja«

Z nadzorom sposobnosti in primernosti je treba preprečiti, da bi ljudje, ki bi lahko ogrozili delovanje upravljalnega organa, sploh prišli na položaj oziroma da bi ostali na položaju, kadar njihova sposobnost ali primernost postane vprašljiva. Dolžnost ECB v tej zvezi je, da deluje kot »vratar«. Pri tem mora zagotoviti, da pomembni nadzorovani subjekti izpolnjujejo zahtevo po vzdrževanju stabilne ureditve upravljanja, vključno z zahtevami glede sposobnosti in primernosti oseb, odgovornih za upravljanje kreditnih institucij.⁹

Tretje načelo – poenotenje

Z nadzorom sposobnosti in primernosti skuša ECB natančneje poenotiti ocenjevanje članov upravljalnih organov v vseh državah euroobmočja.¹⁰ Tesnejše poenotenje in zblíževanje sta nujna, saj so bile pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti odkrite

⁷ Seznam nacionalnih obrazcev ter vprašalnik za ocenjevanje sposobnosti in primernosti sta objavljena na spletnem mestu ECB na naslovu <https://www.bankingsupervision.europa.eu/banking/tasks/authorisation/html/index.en.html>.

⁸ Za opredelitev izraza »kandidat« glej razdelek »Kratice in terminologija« na koncu vodnika.

⁹ Člen 4(1)(e) in člen 6(4) uredbe o EMN.

¹⁰ Glej »Načelo 3 – Enotnost v okviru EMN« v Vodniku po bančnem nadzoru.

številne razlike v nadzorniških politikah, postopkih in praksah (vključno z različnimi tolmačenji ocenjevalnih meril).

Četrto načelo – sorazmernost in ocenjevanje vsakega primera posebej

Načelo sorazmernosti velja v celotnem postopku ocenjevanja sposobnosti in primernosti, kar pomeni, da morata biti tako proces nadzora, ki ga izvaja ECB, kot tudi uporaba meril primernosti sorazmerna z velikostjo subjekta ter z naravo, obsegom in zapletenostjo njegovih dejavnosti kot tudi s konkretnim položajem, ki se zapolnjuje.

Zaradi uporabe načela sorazmernosti pri merilih primernosti se ne smejo znižati standardi primernosti, možen pa je diferenciran pristop v procesu ocenjevanja ali pri uporabi meril primernosti (npr. za raven in področja znanja, veščin in izkušenj ali za čas, ki se zahteva od članov upravljalnega organa v funkciji vodenja ali članov upravljalnega organa v funkciji nadzora). To pomeni, da ocena v vseh primerih temelji na individualni analizi in nadzorniški presoji.

Peto načelo – ustrezno postopanje in pravičnost

Nadzor sposobnosti in primernosti v veliki meri določajo sprejeti postopki. V nadzorniškem postopku je vlagatelj v večini primerov nadzorovani subjekt, nadzorniško razmerje pa je med ECB, pristojnim nacionalnim organom in nadzorovanim subjektom. Kljub temu odločitev o sposobnosti in primernosti lahko prizadene pravice nadzorovanega subjekta ali kandidata. V teh primerih oba uživata vsa postopkovna jamstva, ki so zagotovljena z uredbo o EMN in okvirno uredbo o EMN, na primer pravico do izjave.¹¹ ECB je dolžna odločati na podlagi informacij, ki veljajo kot pomembne in relevantne za ocenjevanje sposobnosti in primernosti, pri čemer mora delovati uravnoteženo ter pretehtati vse dejavnike, ki govorijo tako v prid kandidata kot tudi proti njemu. Ocenjevanja sposobnosti in primernosti so tako kot vsi nadzorniški postopki strogo zaupna. Poleg uredbe o EMN in okvirne uredbe o EMN upošteva ECB tudi splošna načela upravnega prava EU ter zakonodaje EU s področja varstva podatkov.

Šesto načelo – povezava s tekočim nadzorom

Ocena sposobnosti in primernosti se upošteva pri tekočem nadzoru upravljanja institucije, še zlasti v zvezi s sestavo in delovanjem upravljalnega organa. Tako je na podlagi ocenjevanja sposobnosti in primernosti lahko sprejeta odločitev, ki terja nadaljnje ukrepanje v okviru tekočega nadzora, medtem ko je po drugi strani

¹¹ Člena 31 in 32 Uredbe (EU) št. 468/2014 Evropske centralne banke.

mogoče v okviru tekočega nadzora zagotoviti informacije, ki se upoštevajo pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti (še zlasti v zvezi s kolektivno primernostjo ali merili neodvisnosti) ali pa te informacije privedejo do ponovnega ocenjevanja ustreznosti članov upravljalnega organa.

4 Ocenjevalna merila

Sposobnost in primernost članov upravljalnega organa se ocenjuje po petih merilih: (i) izkušnje, (ii) ugled, (iii) nasprotje interesov in neodvisnost, (iv) čas in (v) kolektivna primernost. Ta merila so opisana v naslednjih poglavjih.

4.1 Izkušnje

Praktične in teoretične izkušnje

Člani upravljalnega organa morajo imeti zadostno znanje, veščine in izkušnje za opravljanje svoje funkcije.¹² Izraz »izkušnje« se v nadaljevanju uporablja v širšem smislu in zajema tako praktične in poklicne izkušnje, pridobljene na prejšnjih položajih, kot tudi teoretične izkušnje (znanje in veščine), pridobljene z izobraževanjem in usposabljanjem.

Zahteve, specifične za funkcijo, in minimalne zahteve

Načelo sorazmernosti se upošteva samo po sebi, saj je zahtevana raven izkušenj odvisna od glavnih značilnosti konkretne funkcije in institucije. Čim bolj so te značilnosti kompleksne, tem več izkušenj se zahteva.

Od vseh članov upravljalnega organa se pričakuje, da imajo vsaj osnovne teoretične izkušnje na področju bančništva, ki jim omogočajo, da razumejo dejavnosti institucije in njena glavna tveganja. Raven in vrsta izkušenj, ki se zahtevajo od člana upravljalnega organa v funkciji vodenja, se lahko razlikuje od tistih, ki se zahtevajo od člana upravljalnega organa v funkciji nadzora, še zlasti, če ti dve funkciji izvajata dva ločena organa.

Pričakujejo se osnovne teoretične izkušnje na naslednjih področjih (čeprav jih je za nekatere položaje mogoče pridobiti z ustreznim usposabljanjem):

- finančni trgi;
- regulativni okvir in pravne zahteve;
- strateško načrtovanje ter razumevanje in uresničevanje poslovne strategije ali poslovnega načrta kreditne institucije;

¹² Člen 91(1) CRD IV.

- upravljanje tveganj (odkrivanje, ocenjevanje, spremljanje, obvladovanje in zmanjševanje glavnih vrst tveganj kreditne institucije), vključno z izkušnjami, ki so neposredno povezane s pristojnostmi člana;
- računovodstvo in revizija;
- ocenjevanje učinkovitosti ureditev kreditne institucije in vzpostavljanje učinkovitega upravljanja, nadzora in kontrol;
- razumevanje finančnih informacij kreditne institucije, prepoznavanje glavnih problemov na podlagi teh informacij ter ustrezne kontrole in ukrepi.

Na podlagi relevantnih dejavnikov, kot so vrsta funkcije, narava, velikost in zapletenost subjekta ali drugi dejavniki, ki jih je treba upoštevati v konkretnem primeru, se lahko oceni, da kandidat potrebuje dodatne izkušnje. Tako je denimo za direktorja, ki je hkrati direktor upravljanja tveganj, finančni direktor, direktor za skladnost poslovanja, predsednik revizijske komisije ali predsednik komisije za tveganja, treba določiti specializirane izkušnje na ustreznem področju.

Pristop pri ocenjevanju

Pri ocenjevanju **teoretičnih bančnih izkušenj** kandidata se upoštevata predvsem stopnja in vrsta izobrazbe, ki naj bo s področja bančništva in finančnih storitev ali drugih sorodnih področij (predvsem bančništvo in finance, ekonomija, pravo, uprava, finančna regulativa, informacije in tehnologija, finančna analiza in kvantitativne metode).

Praktične izkušnje se ocenijo na podlagi prejšnjih položajev, pri čemer se upoštevajo trajanje zaposlitve, velikost organizacije, obseg pristojnosti, število podrejenih, narava dejavnosti, dejanska relevantnost pridobljenih izkušenj in podobno.

Ne glede na uporabo nacionalnih obrazcev mora nadzorovani subjekt predložiti vsaj podroben življenjepis kandidata. Upoštevajo se tudi programi usposabljanja, ki se jih kandidat že udeležuje ali se jih bo udeleževal v prihodnosti.

Kot je pojasnjeno v poglavju 3, se ocenjevanje sposobnosti in primernosti vedno izvaja za vsak primer posebej. Vseeno se zaradi večje učinkovitosti in skrajšanja ocenjevalnega postopka uporablja dvostopenjski pristop. V prvem koraku se oceni, ali kandidat dosega prag, nad katerim se domneva, da ima zadostne izkušnje. Tudi če prag ni dosežen, je kandidata še vedno mogoče oceniti kot primernega, vendar je v tem primeru treba opraviti dopolnilno ocenjevanje (drugi korak).

Prvi korak: ocenjevanje glede na prag

Izkušnje se ocenijo glede na splošne domneve o zadostnih izkušnjah nad določenim pragom. Če kandidat dosega prag, se navadno domneva, da ima zadostne izkušnje,

razen če obstajajo znaki, da to ne drži. Prag ne posega v nacionalno zakonodajo in ne vodi samodejno k zaključku, da kandidat, ki ne dosega praga, ni sposoben in primeren.

Domneva o ustreznih izkušnjah za upravljalni organ v funkciji vodenja

Glavni izvršni direktor	Direktor
Izvršni: deset let nedavnih ¹ praktičnih izkušenj na področjih, povezanih z bančništvom ali finančnimi storitvami. Od tega mora biti velik delež na visokih vodstvenih položajih. ²	Izvršni: pet let nedavnih ¹ praktičnih izkušenj na področjih, povezanih z bančništvom ali finančnimi storitvami, na visokih vodstvenih položajih. ²

1) Pridobljenih v največ zadnjih 12 letih.

2) Visoka vodstvena funkcija pomeni največ eno raven pod upravljalnim organom v funkciji vodenja.

Domneva o ustreznih izkušnjah za upravljalni organ v funkciji nadzora

Predsednik	Direktor
Neizvršni predsednik: deset let nedavnih relevantnih ¹ praktičnih izkušenj. Od tega mora biti velik delež na visokih vodstvenih položajih, potrebne so tudi obsežne teoretične izkušnje na področju bančništva ali podobnih relevantnih področjih.	Neizvršni: tri leta nedavnih relevantnih praktičnih izkušenj na višjih vodstvenih položajih ² (vključno s teoretičnimi izkušnjami iz bančništva). Praktične izkušnje, pridobljene v javnem ali akademskem sektorju, so prav tako lahko relevantne, odvisno od vrste položaja.

1) Pri ocenjevanju relevantnosti se upošteva, kako podobne so institucije, v katerih so bile pridobljene izkušnje, po velikosti in zapletenosti.

2) Ena ali dve ravni pod upravljalnim organom v funkciji vodenja.

»Relevantne izkušnje« so za predsednika ali neizvršnega direktorja lahko širše kot za izvršnega direktorja. Vsekakor se ne zahteva, da imajo vsi člani upravljalnega organa v funkciji nadzora praktične izkušnje s področij, povezanih z bančništvom ali finančnimi storitvami.

Drugi korak: dopolnilno ocenjevanje

Če prag, pri katerem se domnevajo zadostne izkušnje, ni dosežen, je kandidata še vedno mogoče šteti za primernega, če nadzorovani subjekt to lahko ustrezno utemelji. V ta namen se izvede dopolnilno ocenjevanje izkušenj kandidata, pri katerem se upošteva, da mora biti v upravljalnem organu zagotovljena zadostna raznolikost in širok nabor izkušenj, ter da se, kjer je to relevantno, izpolnijo nacionalne zahteve glede predstavnikov zaposlenih v upravljalnem organu.

Možne utemeljitve so npr. program usposabljanja, če kandidatu deloma primanjkuje izkušenj na določenem področju, splošna kolektivna primernost obstoječih članov upravljalnega organa, imenovanje na določen položaj za omejen čas (npr. za institucijo v postopku likvidacije) ali imenovanje osebe s specifičnimi teoretičnimi ali praktičnimi izkušnjami, ki jih institucija potrebuje.

Na primer član upravljalnega organa v funkciji nadzora, ki ne dosega zgoraj opisanega praga za ta položaj, se še vedno lahko šteje za primernega, če (i) ima izkušnje s področja informacijske tehnologije, ki jih institucija potrebuje, (ii) se član in institucija zavežeta, da bo član opravil program usposabljanja, s katerim bo odpravljen primanjkljaj osnovnega znanja s področja bančništva (glej poglavje 7.2), (iii) član izpolnjuje vse druge zahteve glede sposobnosti in primernosti.

4.2 Ugled

Odsotnost sorazmernosti

Člani upravljalnega organa morajo vedno uživati zadosten ugled,¹³ da lahko preudarno in skrbno upravljajo nadzorovani subjekt. Ker oseba lahko uživa ugled ali pa ga ne uživa, se pri zahtevi ugleda ter pri ocenjevanju zahteve ugleda, ki mora za vse institucije potekati enako, ne more uporabljati načelo sorazmernosti.

Za kandidata se šteje, da uživa ugled, če ni nasprotnih dokazov in ni razlogov za utemeljen dvom o njegovem ugledu. Če osebno ali poslovno delovanje kandidata vzbuja dvom o njegovi sposobnosti, da bo zagotavljal preudarno in skrbno upravljanje kreditne institucije, mora nadzorovani subjekt o tem obvestiti pristojni organ, ki bo ocenil pomembnost okoliščin.

(Odprti) sodni postopki

Odprti – kot tudi zaključeni – kazenski ali upravni postopki lahko vplivajo na ugled kandidata in nadzorovanega subjekta, kar velja tudi v primeru, da je (ali bo) kandidat imenovan v drugi državi kot v tisti, v kateri so se zgodili relevantni dogodki.¹⁴ Ne glede na to, da so za kazenske ali upravne postopke pristojni pravosodni organi, je že samo dejstvo, da je kandidat v sodnem postopku oziroma je v postopku bil, relevantno za njegovo ustreznost. Zaključeni postopki vplivajo na ugled kandidata, če je razsodba v škodo kandidata. Čeprav bo pristojni organ sprejel odločitev pravosodnega organa v zaključenem postopku, so okoliščine postopka še vedno lahko relevantne za oceno vpliva na ugled, in sicer tudi v primeru, ko pravosodni organ razsodi v korist kandidata. To velja na primer v primerih, ko sodna odločitev temelji na proceduralnih razlogih in ne na dejstvih ali dejavnikih, ki so lahko relevantni za oceno ugleda kandidata.

Pristojni organ mora biti o sodnih postopkih (odprtih ali zaključenih) vedno obveščen ob oddaji vloge, imenovanju kandidata ali ob začetku postopka.¹⁵ To obsega postopke, v katerih so udeleženi subjekti, v katerih je bil kandidat v času (domnevne) kršitve član upravljalnega organa ali na drugem položaju, povezanem s primerom, ter postopke, pri katerih je bil kandidat v obravnavanem obdobju vpleten v predmet postopka.

Na podlagi razpoložljivih informacij nadzornik oceni pomembnost dejstev in posledice za ugled kandidata in nadzorovanega subjekta, pri čemer presodi tudi skupni vpliv manjših kršitev na ugled kandidata.

¹³ Člen 91(1) CRD IV.

¹⁴ Odprti sodni postopki lahko vplivajo tudi na sposobnost člana upravljalnega organa, da opravljanju svojih funkcij nameni dovolj časa, in jih je zato v tem okviru treba prav tako preučiti.

¹⁵ To je lahko ena od informacij v začetni vlogi/obvestilu ali pa predloženo nadzorniku kot novo dejstvo, če je član upravljalnega organa že na svojem položaju.

Kandidat, nadzorovani subjekt oz. tožilstvo mora predložiti vsaj naslednje informacije:

- narava obtožbe ali obdolžitve (vključno z navedbo, ali je postopek kazenske ali upravne narave oziroma ali vključuje zlorabo zaupanja), faza, ki je bila dosežena v postopku, (preiskava, pregon, sodba, pritožba) in verjetna kazen v primeru obsodbe;¹⁶
 - koliko časa je minilo od domnevne kršitve in kako je ravnal kandidat od tedaj;
 - osebna vpletenost kandidata zlasti v zvezi s kaznivimi dejanji gospodarskih družb;
 - odnos kandidata do domnevne kršitve in kako razume svoje ravnanje;
 - druge olajševalne ali oteževalne okoliščine (npr. druge tekoče ali pretekle preiskave, izrečene upravne sankcije, razrešitev z delovnega mesta ali s položaja, vezanega na zaupanje, itd.);
 - ocena dejstev s strani kandidata in nadzorovanega subjekta. Od upravljalnega organa se mora izrecno zahtevati, da preuči odprte sodne postopke in potrdi, da zaupa kandidatu. To je pomembno tudi z vidika tveganja izgube ugleda nadzorovanega subjekta.
-

4.3 Nasprotje interesov in neodvisnost

Razkritje, zmanjševanje, upravljanje in preprečevanje nasprotja interesov

Člani upravljalnega organa morajo biti sposobni, da sprejemajo utemeljene, objektivne in neodvisne odločitve (tj. da delujejo neodvisno¹⁷). Njihovo neodvisnost lahko ogrozi nasprotje interesov.

Nadzorovani subjekt mora imeti vzpostavljene politike upravljanja, ki mu omogočajo, da odkriva, razkriva, zmanjšuje, upravlja in preprečuje nasprotja interesov,¹⁸ ki so lahko dejanska, možna (tj. jih je mogoče z razumno verjetnostjo predvideti) ali domnevna (tj. obstajajo v očeh javnosti). Nasprotje interesov obstaja, če interesi člana upravljalnega organa lahko negativno vplivajo na interese nadzorovanega subjekta.

¹⁶ Nadzorovani subjekt oz. kandidat mora predvsem posredovati vse relevantne informacije. Če ECB oceni, da posredovane informacije niso zadostne ali popolne, jih lahko zahteva od tožilstva.

¹⁷ Člen 91(8) CRD IV.

¹⁸ Člen 88(1) CRD IV.

Če je kandidat v nasprotju interesov, še ni nujno, da ga ni mogoče šteti za primernega. To velja edino v primeru, ko nasprotje interesov predstavlja pomembno tveganje in ga ni mogoče preprečiti, zadostno zmanjšati ali upravljati v skladu s pisnimi politikami nadzorovanega subjekta.

Ocenjevanje nasprotja interesov

Nadzorovani subjekt in kandidat morata obvestiti pristojni organ o vseh dejanskih, možnih ali domnevnih nasprotjih interesov. Nadzorovani subjekt mora oceniti, kako pomembno je tveganje, ki izhaja iz nasprotja interesov. Če oceni, da je pomembno, mora:

- podrobno analizirati primer;
- določiti ukrepe, ki jih bo sprejel za preprečitev ali ublažitev nasprotja interesov na podlagi svoje interne politike glede nasprotja interesov, razen če potrebne ukrepe predpisuje že nacionalna zakonodaja.

Nadzorovani subjekt mora pristojnemu organu v »Izjavi o nasprotju interesov« pojasniti, kako se nasprotje interesov preprečuje, zmanjšuje ali upravlja.

Pristojni organ bo nato ocenil pomembnost nasprotja interesov in ustreznost ukrepov, ki jih je sprejel nadzorovani subjekt. Če še vedno obstajajo zadržki, ki jih je mogoče odpraviti s tem, da nadzorovani subjekt ustrezno ukrepa, se v nadzorniški odločitvi za to vlogo lahko določi pogoj. Možni pogoji so naslednji:

- prepoved sodelovanja na sestankih ali pri sprejemanju odločitev, povezanih z določenim razkritim interesom;
- odstop z določenega položaja;
- posebno spremljanje s strani nadzorovanega subjekta;
- posebno poročanje s strani nadzorovanega subjekta o določeni situaciji;
- obdobje mirovanja kandidata;
- obveznost nadzorovanega subjekta, da objavi nasprotje interesov;
- uporaba načela neodvisnih in primerljivih tržnih pogojev (načelo »*at arm's length*«);
- posebna odobritev celotnega upravljalnega organa, da se določena situacija lahko nadaljuje.

Če z ukrepi nadzorovanega subjekta ali zahtevanimi pogoji ni mogoče zadostno upravljati tveganja, ki izhaja iz nasprotja interesov, kandidata ni mogoče šteti za primernega.

Brez poseganja v nacionalno zakonodajo so v spodnji tabeli naštetje situacije, v katerih se domneva, da obstaja pomembno nasprotje interesov. Te situacije bodo v vsakem primeru posebej podrobno ocenjene, pri čemer bodo upoštevane informacije, ki jih bo glede pomembnosti oziroma nepomembnosti nasprotja interesov predložil nadzorovani subjekt. Tabela ne vsebuje vseh možnih situacij in ne pomeni, da ECB ne more najti pomembnega nasprotja interesov v primerih, ki jih te situacije in pragi ne zajemajo.

Tabela 1
Pomembno nasprotje interesov

Kategorija nasprotja	Obdobje	Stopnja in vrsta povezanosti ter prag, če obstaja
Osebnostno	Zdaj	Kandidat: je ožji družinski član ¹ člana upravljalnega organa, nosilca ključne funkcije ali kvalificiranega delničarja v nadzorovanem subjektu ali v matični družbi/njenih podrejenih družbah; je stranka v sodnem postopku proti nadzorovanemu subjektu ali proti matični družbi/njenim podrejenim družbam; ima pomembne poslovne vezi (zasebno ali prek gospodarske družbe) z nadzorovanim subjektom, matično družbo ali njenimi podrejenimi družbami.
Poklicno	Zdaj ali v zadnjih dveh letih	Kandidat ali ožji družinski član je istočasno zaposlen na vodstvenem položaju ali položaju višjega vodje v nadzorovanem subjektu, kateremkoli od njegovih konkurentov ali v matični družbi/njenih podrejenih družbah; ima pomembno poslovno razmerje z nadzorovanim subjektom, s katerimkoli od njegovih konkurentov ali z matično družbo/njenimi podrejenimi družbami. Pomembnost poslovnega interesa je odvisna od tega, kolikšno (finančno) vrednost predstavlja za poslovno dejavnost kandidata ali druge osebe, ki je njegov ožji družinski član.
Finančno	Zdaj	Kandidat ali ožji družinski član ima velik finančni vložek ali finančno obveznost do katerega od naslednjih: nadzorovanega subjekta matične družbe ali njenih podrejeni družb; katerakoli stranke nadzorovanega subjekta; kateregakoli konkurenta nadzorovane družbe. Primeri finančnega vložka/obveznosti so imetja delnic, druge naložbe in posojila. Pomembnost je odvisna od tega, kolikšno (finančno) vrednost predstavlja vložek ali obveznost za finančne vire kandidata. Naslednje se v načelu šteje za nepomembno: vsa nepreferenčna (tj. po standardnih tržnih pogojih relevantne banke) zavarovana osebna posojila (kot so zasebne hipoteke), ki so donosna; vsa druga nepreferenčna donosna posojila pod 200.000 EUR, zavarovana ali nezavarovana; sedanji lastniški deleži ≤ 1% ali druge naložbe v enaki vrednosti.
Politično	Zdaj ali v zadnjih dveh letih	Kandidat ali ožji družinski član ima položaj z velikim političnim vplivom . »Velik vpliv« je možen na vsaki ravni: lokalni politik (npr. župan), regionalni ali nacionalni politik (npr. vlada), javni uslužbenec (npr. državna služba), državni predstavnik. Pomembnost nasprotja interesov je odvisna od tega, ali so s političnim položajem povezana pooblastila ali obveznosti, ki bi kandidata lahko ovirala pri tem, da deluje v interesu nadzorovanega subjekta.

1) Ožji družinski član pomeni zakonca, registriranega partnerja, zunajzakonskega partnerja, otroka, starša in druge osebe, s katerimi kandidat živi v skupnem gospodinjstvu.

Zgornja določila predstavnikom delničarjev ne preprečujejo, da bi bili člani upravljalnega organa. Vseeno mora nadzorovani subjekt v primeru, da pride do pomembnega nasprotja interesov, slednje ustrezno razrešiti.

Če nacionalno materialno pravo določa še druga formalna merila glede neodvisnosti nekaterih članov upravljalnega organa (»neodvisni direktorji«), je treba spoštovati tudi ta merila.

4.4 Časovne obveznosti

Kvantitativne in kvalitativne zahteve

Vsi člani upravljalnega organa morajo biti sposobni, da opravljanju svoje funkcije v instituciji namenijo dovolj časa.¹⁹ Na čas, ki ga direktor lahko nameni svoji funkciji, lahko vpliva več dejavnikov, kot so število direktorskih funkcij, ki jih opravlja, velikost subjektov, v katerih jih opravlja, razmere v njih ter narava, obseg in zapletenost njihovih dejavnosti, kraj ali država, v kateri imajo sedež, ter druge poklicne ali osebne obveznosti ali okoliščine (npr. sodni postopek, v katerega je vpleten). Poleg števila »direktorskih funkcij« (kvantitativno ocenjevanje) je treba oceniti tudi kvalitativne vidike.

Kvantitativno ocenjevanje časovnih obveznosti

Ker je opravljanje več direktorskih funkcij pomemben dejavnik, ki lahko vpliva na čas, potreben za izvrševanje funkcije, CRD IV določa največje število »direktorskih funkcij«, ki jih lahko ima član upravljalnega organa v instituciji, ki je »pomembna« po svoji velikosti, notranji organizaciji ter naravi, obsegu in zapletenosti dejavnosti.²⁰ Število direktorskih funkcij, ki jih sme imeti član upravljalnega organa, v pomembnih nadzorovanih subjektih po CRD IV je omejeno na eno izvršno direktorsko funkcijo z dvema neizvršnima direktorskima funkcijama ali na štiri neizvršne direktorske funkcije. Pri tem pravilu obstajata dve izjemi.

1. Direktorske funkcije v organizacijah, katerih cilji niso predvsem komercialne narave, se ne štejejo. Vseeno sodelovanje v upravljalnih organih teh organizacij lahko vpliva na skupne časovne obveznosti in ga je zato v obvestilu o sposobnosti in primernosti treba navesti.
2. V nekaterih primerih se več direktorskih funkcij šteje kot ena sama direktorska funkcija (»priznane ugodnosti pri štetju«):
 - (a) direktorske funkcije v okviru iste skupine;
 - (b) direktorske funkcije v institucijah, ki so članice iste institucionalne sheme za zaščito vlog;²¹
 - (c) direktorske funkcije v subjektih, v katerih ima institucija kvalificirani delež.²²

¹⁹ Člen 91(2) CRD IV.

²⁰ Člen 91(3) CRD IV.

²¹ Institucionalna shema za zaščito vlog je v uredbi o kapitalskih zahtevah (CRR) opredeljena kot pogodbeno ali zakonsko določena ureditev odgovornosti skupine bank, ki štiti članice skupine ter zlasti zagotavlja njihovo likvidnost in solventnost.

²² Člena 91(4) in (5) CRD IV.

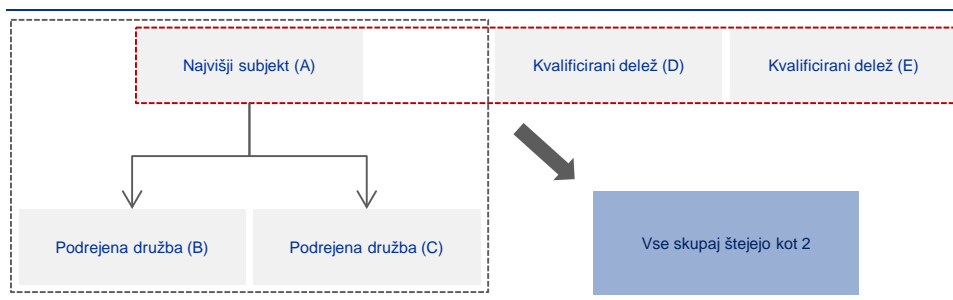
Organizacije, za katere se predpostavlja, da njihovi cilji niso predvsem

komercialne narave, za namene člena 91(5) CRD IV so (i) neprofitna športna ali kulturna združenja; (ii) dobrodelne organizacije; (iii) verske ustanove; (iv) gospodarske zbornice/sindikati/strokovna združenja; (v) organizacije za izključni namen upravljanja zasebnih gospodarskih interesov članov upravljalnega organa, ki jih članu upravljalnega organa ni treba upravljati vsak dan; (vi) organizacije, za katere se na podlagi nacionalnih predpisov predpostavlja, da izvajajo predvsem nekomercialne dejavnosti. Za druge organizacije se še vedno lahko šteje, da njihovi cilji niso predvsem komercialne narave, če tako oceni pristojni organ in so njihove dejavnosti pretežno nekomercialne narave.

Štetje direktorskih funkcij: ECB pri štetju uporablja konservativen pristop. Če ima kandidat po eno direktorsko funkcijo v vsakem subjektu od A do E v spodnjem primeru, se to šteje kot dve direktorski funkciji (direktorske funkcije, ki jih ima kandidat v subjektih A, B in C, se štejejo kot ena direktorska funkcija in tudi direktorske funkcije, ki jih ima kandidat v subjektih A, D in E se štejejo kot ena funkcija, ker ima subjekt A kvalificirani delež v subjektih D in E).

Slika 1

Štetje direktorskih funkcij

Vir: ECB.

Če kandidat nima direktorske funkcije v subjektu A, zgoraj omenjene ugodnosti pri štetju na podlagi kvalificiranega deleža ne veljajo. Na primer direktorske funkcije, ki jih ima kandidat v subjektih B, D in E se štejejo kot tri funkcije, saj nobena od institucij B, D ali E nima kvalificiranega deleža v kateremkoli subjektu, v katerem ima kandidat direktorsko funkcijo.

Če ima kandidat v eni skupini izvršne in neizvršne mandate, se izvršni mandati štejejo pred neizvršnimi, zato se šteje, da ima v tej skupini izvršni mandat.

Štejejo se vse direktorske funkcije v vseh družbah, ne glede na to, ali so plačane ali ne.

CRD IV dopušča tudi možnost, da pristojni organi članom upravljanega organa dovolijo eno dodatno neizvršno direktorsko funkcijo.²³

²³ Člen 91(6) CRD IV.

Kvalitativno ocenjevanje časovnih obveznosti

Poleg kvantitativnih omejitev glede števila direktorskih funkcij obstajajo tudi kvalitativni dejavniki, ki določajo, koliko časa lahko direktor nameni svoji funkciji, kot so (i) velikost subjekta, v katerih ima direktorsko funkcijo, razmere v njem ter narava, obseg in zapletenost dejavnosti subjekta, (ii) kraj ali država, v kateri ima subjekt svoj sedež, (iii) druge poklicne ali osebne obveznosti in okoliščine (npr. sodni postopek, v katerega je vpleten kandidat). Pri ocenjevanju, ali bo kandidat izvajanju svojih funkcij sposoben nameniti dovolj časa, mora nadzorovani subjekt upoštevati tudi potrebe po trajnem usposabljanju in razvoju ter časovno rezervo za nepredvidene okoliščine.²⁴

Informacije, ki jih mora predložiti nadzorovani subjekt

Minimalni obseg informacij, ki se zahteva od nadzorovanega subjekta, je naslednji:

- navedba nadzorovanega subjekta o tem, koliko časa zahteva dani položaj;
 - popoln seznam mandatov ali položajev, ki ga predloži kandidat, in pričakovana časovna obveznost za vsak mandat ali položaj;
 - izjava kandidata, da ima dovolj časa za vse svoje mandate. Izjavo mora potrditi nadzorovani subjekt.
-

Načeloma ne bodo zahtevane nobene dodatne informacije v primerih, ko (i) ima kandidat eno izvršno direktorsko funkcijo in dve neizvršni direktorski funkciji ali štiri neizvršne direktorske funkcije s »priznanimi ugodnostmi pri štetju«; (ii) kandidat nima nobenih posebnih nalog (npr. predsedovanje komisiji) in njegova izjava glede časovne razpoložljivosti ne vzbuja dvomov.

Če zgornji pogoji niso izpolnjeni, mora nadzorovani subjekt predložiti podrobnejšo oceno časovnih obveznosti.

²⁴ Te ne obsegajo le krizne situacije, povezane z institucijo, temveč tudi okoliščine, ki bi lahko nepričakovano vplivale na časovne obveznosti (npr. sodni postopki).

Nadzorovani subjekt mora predložiti naslednje dodatne informacije (glede na individualne okoliščine in skladno z načelom sorazmernosti):

- ali je kandidat zaposlen s polnim delovnim časom ali ne, navedba števila ur oziroma dni, namenjenih vsakemu mandatu ali položaju;
 - ali ima kateri od mandatov dodatne naloge, kot npr. predsedovanje komisiji (npr. predsednik revizijske komisije, komisije za tveganja, komisije za prejemke zaposlenih oziroma komisije za imenovanja);
 - ali bo nadzorovani subjekt zaradi svoje narave, vrste ali velikosti terjal več časa (npr. reguliran nadzorovani subjekt, subjekt, ki kotira na borzi ipd.);
 - potrdilo, da je bilo upoštevano trajno usposabljanje in razvoj ter da obstaja časovna rezerva za krizne primere;
 - kjer se mandati ali položaji ne štejejo, ker cilji organizacije niso predvsem komercialne narave, opis ciljev organizacije, razen če je to jasno že iz javnih informacij;
 - kjer je iz štetja izvzetih veliko direktorskih funkcij (npr. kandidat je član upravljalnega organa v številnih podrejenih družbah), pojasnilo, kako bi bilo s sinergijami mogoče zmanjšati časovno obveznost, če je to mogoče;
 - ali ima kandidat izkušnje, bodisi splošne narave ali povezane z gospodarsko družbo, zaradi katerih bolje pozna svoje dolžnosti in jih zato lahko izpolnjuje bolj učinkovito.
-

4.5 Kolektivna primernost

Samoocena in tekoči nadzor upravljanja

Nadzorovani subjekt je prvi odgovoren za to, da odkrije pomanjkljivosti v kolektivni primernosti. To izvede s samooceno svojega upravljalnega organa, na primer z uporabo matrike primernosti. O pomanjkljivostih poroča skupni nadzorniški skupini, s katero se o njih pogovori, saj je nadzor kolektivne primernosti upravljalnega organa predmet tekočega nadzora upravljanja. Vprašanje, kako se bo kandidat vključil v kolektivno primernost, je eno od meril, ki se preverja v okviru začetnega ocenjevanja kandidatove sposobnosti in primernosti. Pri teh ocenjevanjih se upošteva tekoči nadzor, ki ga izvaja skupna nadzorniška skupina.

Motivacija v času imenovanja

Nadzorovani subjekt mora predložiti naslednje:

- opis sestave upravljalnega organa, za katerega se kandidat ocenjuje;
 - **kratko utemeljeno izjavo**²⁵ o tem, kako bo kandidat prispeval h kolektivni primernosti;²⁶
 - Če skupna nadzorniška skupina odkrije pomanjkljivosti v kolektivni primernosti in želi o njih razpravljati, lahko zahteva tudi rezultate periodične samoocene.
-

Utemeljena izjava naj ima dva dela: prvič, analiza obstoječega stanja na podlagi zaključkov zadnje samoocene, in drugič, navedba, kako bi kandidat vplival na obstoječe stanje. Ta navedba je lahko pojasnilo, kako bo kandidat dopolnil obstoječe stanje oziroma prispeval k njemu oz. kako bo obstoječe stanje uporabljal kot vir znanja, veščin in izkušenj.

²⁵ Za pomembne institucije po CRD IV pri pripravi te izjave sodeluje komisija za imenovanja v skladu z njeno obveznostjo, kot je opredeljena v členu 88(2)(c) CRD IV.

²⁶ Izjavo je treba pripraviti bodisi za upravljalni organ v funkciji vodenja ali za upravljalni organ v funkciji nadzora. V izjavi je treba navesti tudi morebiten predlog, da kandidat postane član katere od specializiranih komisij v upravljalnem organu.

5 Razgovor

5.1 Namen

Razgovor je ena od oblik zbiranja informacij o kandidatu in dopolnjuje pisne informacije, ki jih predložita nadzorovani subjekt in kandidat, ter morebitne druge informacije o kandidatu iz drugih virov. Predstavlja priložnost, da se kandidata podrobneje izpraša o njegovih praktičnih izkušnjah²⁷ in preveri, ali je dobro seznanjen z nadzorovanim subjektom in relevantnimi tržnimi gibanji. Uporabi se lahko tudi za preučitev poštenosti in ustreznosti kandidata ter za preverjanje dejstev, da se pridobijo dodatna zagotovila glede specifičnih elementov njegove sposobnosti in primernosti.

Razgovor je za pristojni organ obenem priložnost, da se sestane s kandidatom in predstavi svoja pričakovanja glede prihodnjega sodelovanja med kandidatom, nadzorovanim subjektom in pristojnim organom.

5.2 Obseg in oblike razgovora

Namen razgovora je **dopolniti ali preveriti** (i) dokumentacijo, ki jo je predložil kandidat oz. nadzorovani subjekt, ter (ii) informacije, ki jih je pristojni organ prejel iz drugih virov. Zato je razgovor eno od orodij, s katerim se v fazi zbiranja informacij v postopku ocenjevanja sposobnosti in primernosti ugotavljajo relevantna dejstva.

ECB pri razgovorih uporablja sorazmeren in tveganju prilagojen pristop.

Razgovor se opravi v primeru, ko gre za **ново imenovanje** na položaj glavnega izvršnega direktorja (oz. enakovreden položaj) ali na položaj predsednika v samostojni banki ali hierarhično najvišji banki v skupini, saj so ti položaji povezani z največjimi tveganji. Če je najvišji subjekt v skupini holding, se takšen razgovor opravi za imenovanje v največji banki v skupini. Pri zadrugah se za najvišji subjekt šteje osrednja družba ali osrednje združenje. V ustrezno utemeljenih primerih se ECB lahko odloči, da razgovor ni potreben, in sicer takrat, ko je posameznik, imenovan na položaj glavnega izvršnega direktorja, že eden od članov upravljalnega organa ali je bil razgovor z njim opravljen pred kratkim.

V vseh ostalih primerih se razgovor lahko opravi kot orodje pri ocenjevanju sposobnosti in primernosti (npr. če obstaja dvom glede sposobnosti ali poštenosti/primernosti kandidata).

V **informativnem razgovoru** se obravnavajo vsi elementi primernosti. Če po tem razgovoru še vedno ostajajo odprta vprašanja, je mogoče opraviti **drugi, posebni razgovor**, v katerem je poudarek na dejstvih, ki vzbujajo zadržke. ECB se lahko

²⁷ Glej poglavje 4.1.

odloči tudi, da opravi samo posebni razgovor, na primer če je že iz pisne dokumentacije razvidno, da obstajajo konkretni zadržki glede sposobnosti in primernosti kandidata.

5.3 Postopek razgovora

Kandidat in nadzorovani subjekt bosta dovolj vnaprej pisno obveščena o datumu, času in kraju razgovora.

Če je poseben razgovor načrtovan zato, ker obstajajo konkretni zadržki glede sposobnosti in primernosti kandidata, bosta kandidat in nadzorovani subjekt vnaprej prejela opis teh zadržkov.

V komisiji sta na splošno najmanj dve, a navadno ne več kot tri osebe. Člani komisije, vsekakor pa vsaj predsednik, morajo biti na dovolj visokem položaju. Noben član komisije ne sme biti v nasprotju interesov ali domnevnem nasprotju interesov oziroma pristranski glede kateregakoli kandidata, s katerim se opravlja razgovor.

ECB se bo z kandidatom dogovorila, v katerem jeziku bo potekal razgovor. Če je nadzorovani subjekt sprejel angleščino kot jezik, v katerem prejema formalne odločitve ECB, bo razgovor opravljen v angleščini, razen če kandidat zahteva drugače.

6 Postopek ocenjevanja

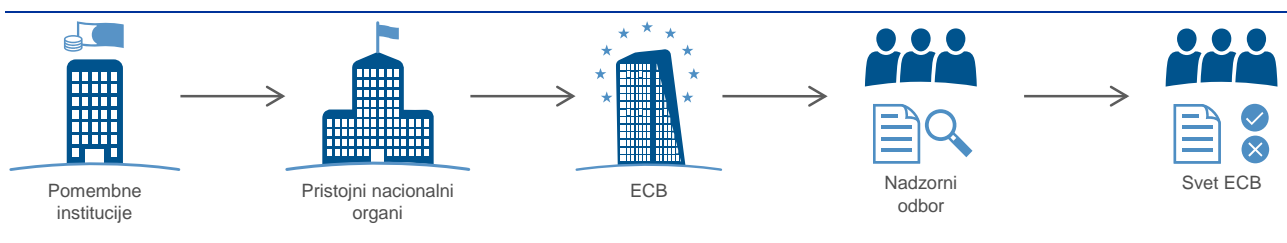
Sprožitveni dogodki

Ocenjevanje sposobnosti in primernosti lahko sprožijo naslednji dogodki:

- novo imenovanje, sprememba položaja ali podaljšanje mandata;²⁸
- nova dejstva ali katerokoli drugo vprašanje;²⁹
- postopek za izdajo dovoljenja³⁰ ali postopek glede pridobitve kvalificiranega deleža³¹.

Slika 2

Sodelujoči deležniki v okviru EMN

6.1 Pristojni nacionalni organi kot vstopna točka

Kreditna institucija (ali izjemoma kandidat) o imenovanju obvesti pristojni nacionalni organ, pri čemer uporabi temu namenjen nacionalni obrazec, kjer ta obstaja.³²

Pristojni nacionalni organ zatem obvesti ECB. Skupaj zbereta potrebne informacije, izvedeta ocenjevanje ter predložita podroben predlog v odločanje.

6.2 ECB kot nosilec odločanja

ECB odloča samo o imenovanjih v pomembnih kreditnih institucijah, razen če je imenovanje sestavni del postopka za izdajo dovoljenja ali postopka za pridobitev kvalificiranega deleža (to sta enotna postopka za pomembne in manj pomembne institucije).

²⁸ Člen 93 okvirne uredbe o EMN.

²⁹ Člen 94 okvirne uredbe o EMN.

³⁰ Člen 78 okvirne uredbe o EMN.

³¹ Člen 86 okvirne uredbe o EMN.

³² Glej opombo 7.

V okviru ECB ocenjevanje sposobnosti in primernosti skupaj izvajajo oddelek Dovoljenja (AUT)³³ v generalnem direktoratu Mikroboditetni nadzor IV (ki je odgovoren za vse horizontalne funkcije bančnega nadzora v ECB), skupne nadzorniške skupine in (kjer obstajajo) horizontalni oddelki pristojnih nacionalnih organov, odgovorni za ocenjevanje sposobnosti in primernosti.

6.3 Nova imenovanja

Standardni postopek

Običajni interni postopek EMN za nova imenovanja se začne z obvestilom nadzorovanega subjekta pristojnemu nacionalnemu organu o (predlaganem) imenovanju novega člana upravljalnega organa v skladu z zahtevami nacionalne zakonodaje. V ta namen nadzorovani subjekt uporabi obrazec ali predlogo, ki jo zagotovi pristojni nacionalni organ. Slednji obvesti ECB in navede rok, do katerega mora biti odločitev sprejeta, če tak rok predpisuje nacionalna zakonodaja. Pristojni nacionalni organ in ECB zbereta vso potrebno dokumentacijo in izvedeta skupno ocenjevanje, pri čemer zagotovita, da:

- je ocena opravljena v skladu z vsebinskimi merili iz nacionalne zakonodaje;
- so izpolnjene zahteve iz zakonodaje Unije;
- so rezultati oblikovani na enak način kot v drugih ocenah sposobnosti in primernosti.

Ocenjevanje obsega: pregled prejete dokumentacije; preveritev v lokalnih registrih; preveritev v podatkovni zbirki EBA o upravnih sankcijah; stik z drugimi nacionalnimi organi, namreč z organom, ki je pristojen za nadzor finančnega poslovanja, če je to relevantno, ter z domačimi ali tujimi organi, ki so pristojni za nadzor drugih finančnih subjektov, v katerih kandidat dela ali je delal v preteklosti oziroma v katerih je bil član upravljalnega organa. Pristojni nacionalni organ in ECB lahko po potrebi pisno ali v razgovoru zahtevata dodatne informacije.

ECB ob pomoči pristojnega nacionalnega organa pripravi odločitev. Za večino manjših subjektov pod neposrednim nadzorom ECB ter za spremembe v upravljalnem organu in za podaljšanje mandata se uporablja sorazmerni pristop. Kljub temu poteka ocenjevanje, ali so merila sposobnosti in primernosti izpolnjena, na enak način.

³³ Oddelek skrbi za pravilno uporabo politik, praks in postopkov EMN ter zagotavlja skladnost s pravnimi zahtevami in enotnost odločitev ECB o sposobnosti in primernosti.

6.4 Podaljšanje mandata, sprememba položaja ali odstop

Podaljšanje mandata in sprememba položaja lahko vplivata na delovanje upravljalnega organa in zaradi tega lahko sprožita novo ocenjevanje sposobnosti in primernosti, če to zahteva in kot določa nacionalna zakonodaja.

Pri novih imenovanjih se kandidat šteje za primernega, če se od prejšnjega ocenjevanja niso pojavila nova dejstva (če obstajajo nova dejstva, glej razdelek 6.5). Celotno ponovno ocenjevanje, ki zajema vseh pet meril sposobnosti in primernosti, se izvede samo, če to zahteva nacionalna zakonodaja.

»Sprememba položaja« nastane, če:

- je predlagano, da se neizvršni član imenuje za izvršnega direktorja ali obratno;
- je predlagano, da se član imenuje za predsednika upravljalnega organa, predsednika enega od specializiranih komisij v upravljalnem organu ali za glavnega izvršnega direktorja.

Pri spremembi položaja se ocenjujejo zlasti izkušnje, saj sprememba najbolj vpliva na to merilo. Vseeno lahko vpliva tudi na časovne obveznosti, nasprotje interesov³⁴ in kolektivno primernost, zato se ocenijo tudi ta merila.

Nadzorovani subjekt mora pristojni nacionalni organ obvestiti o spremembi, odločitve pa sprejme ECB. Če po nacionalni zakonodaji odločitev ni potrebna, mora nadzorovani subjekt o spremembi preprosto obvestiti pristojni nacionalni organ.

V primeru spremembe položaja je mogoče, da bo nadzorovani subjekt moral predložiti dodatne informacije. Če je na primer neizvršni direktor imenovan na položaj izvršnega direktorja, je treba dokazati, da ima relevantne izkušnje in novemu položaju lahko nameni toliko časa, kot je potrebno.

Sprememba v upravljalnem organu nastane tudi zaradi odstopa, vendar v tem primeru ni treba sprejeti nobene odločitve. Vseeno odstop lahko vpliva na kolektivno primernost upravljalnega organa. Z osebo, ki je odstopila, se lahko opravi izhodni razgovor, da bi bilo mogoče bolje razumeti okoliščine, v katerih je zapustila upravljalni organ, saj so te informacije lahko koristne za tekoči nadzor institucije.

6.5 Nova dejstva

Za nova dejstva lahko ECB in pristojni nacionalni organ izvesta na različne načine. V skladu s členom 94(1) okvirne uredbe o EMN mora nadzorovani subjekt čim prej obvestiti pristojni nacionalni organ o vseh novih dejstvih ali »kateremkoli drugem vprašanju« (v nadaljnjem besedilu »novo dejstvo«), ki bi lahko vplivalo na začetno

³⁴ To je pomembno predvsem v primerih, ko ima kandidat tudi druge položaje v okviru iste skupine, katere član je nadzorovani subjekt. Če je na primer predlagan za položaj neizvršnega direktorja v matični družbi, vendar obenem ostaja tudi izvršni direktor na ravni podrejene družbe, se lahko pojavi novo nasprotje interesov.

oceno sposobnosti in primernosti. Tudi pristojni nacionalni organ ali ECB lahko sama izvesta za nova dejstva, ki bi lahko vplivala na prejšnjo oceno primernosti kandidata (npr. poročilo o kršitvi, informacije, zbrane z inšpekcijskim pregledom na kraju samem, poročila v medijih).

ECB in pristojni nacionalni organ se nato za vsak primer posebej odločita, ali bosta izvedla novo ocenjevanje, če je dejstvo pomembno za eno od ocenjevalnih meril po CRD IV.³⁵ Če se odločita za novo ocenjevanje, v njem pregledata predvsem merila, na katera vpliva novo dejstvo. Pri tem upoštevata načelo ustreznega postopanja (glej poglavje 3) in sledita postopku odločanja, kot je opisan v poglavju 7.

6.6 Izdaja dovoljenja in pridobitev kvalificiranega deleža

V primeru, ko se kreditni instituciji izdaja dovoljenje za opravljanje bančnih storitev, se ocenjevanje sposobnosti in primernosti opravi v okviru postopka izdaje dovoljenja.

Pri postopku glede pridobitve kvalificiranega deleža, po katerem bo predlagani pridobitelj imenoval člana upravljalnega organa, se ocenjevanje sposobnosti in primernosti opravi v okviru postopka.

³⁵ Člen 94(2) okvirne uredbe o EMN.

7 Odločitev

Formalna odločitev ECB se sprejme po vsakem ocenjevanju sposobnosti in primernosti do ustreznega roka, če je ta določen v nacionalni zakonodaji.

7.1 Vrste odločitev

Za kandidata se lahko odloči, da je ali da ni sposoben in primeren. Pozitivni odločitvi lahko ECB doda priporočila, pogoje ali obveznosti. Kadar zadržkov s temi dodatki ni mogoče ustrezno odpraviti, je treba sprejeti negativno odločitev.

Pozitivna ali negativna odločitev je lahko povezana tudi z rednim nadzorom institucije.

Če bi nameravana odločitev lahko negativno vplivala na pravice kandidata ali nadzorovanega subjekta,³⁶ je treba upoštevati nekatera temeljna načela in pravice:

- ECB pri odločitvi upošteva samo zadržke, o katerih so se osebe, ki so predmet postopka (imenovane tudi stranke), lahko izrekle.³⁷
- ECB upošteva vse relevantne okoliščine³⁸ ter lahko zasliši priče in izvedence, če meni, da je to potrebno, in ugotovitve vključi v spis.³⁹
- Stranka ima pravico do izjave.⁴⁰
- Stranka ima pravice, ki veljajo na splošno: pravico do pravnega zastopstva,⁴¹ pravico do vpogleda v spis ECB⁴² in pravico do utemeljitve⁴³.

7.2 Pozitivna odločitev

Kot je pojasnjeno zgoraj, lahko ECB pozitivni odločitvi doda priporočila, pogoje in obveznosti.

³⁶ Na primer v primeru negativne odločitve ali pozitivne odločitve z dodatnimi določbami, s katerimi kandidat in nadzorovani subjekt nista izrecno in pisno soglašala.

³⁷ Člen 22 uredbe o EMN.

³⁸ Člen 28 okvirne uredbe o EMN.

³⁹ Člena 29 in 30 okvirne uredbe o EMN.

⁴⁰ Člen 31 okvirne uredbe o EMN. Zaslíšanje se lahko opravi v obliki sestanka ali pisno in temelji na osnutku odločitve. Osutek odločitve se spremeni v skladu z oceno zaslísanja.

⁴¹ Člen 27 okvirne uredbe o EMN.

⁴² Člen 32 okvirne uredbe o EMN.

⁴³ Člen 33 okvirne uredbe o EMN.

Pozitivna odločitev s priporočilom

Če so vse zahteve glede sposobnosti in primernosti izpolnjene, vendar je bilo odkrito vprašanje, ki ga je treba rešiti, lahko ECB v sami odločitvi navede priporočila ali izrazi pričakovanja. Uporaba takšnih nezavezujočih instrumentov je mišljena tudi kot spodbuda za uporabo dobrih praks v instituciji in kot napotilo k zelenim izboljšavam.

Pozitivna odločitev s pogojem

ECB lahko določi tudi pogoje. Pogoj je zahteva do nadzorovanega subjekta (ki ima lahko posledice tudi za kandidata), sprejeta namesto odločitve, ki bi bila sicer negativna. ECB pogoje določi samo, če je nujno, da kandidat izpolni merila sposobnosti in primernosti. Pogoj je v takem primeru bolj sorazmeren in manj poglobljen. ECB lahko pogoje določi samo, če:

- bi lahko sprejela negativno odločitev, vendar je pomanjkljivost mogoče zlahka odpraviti;
- je pogoj natančno opredeljen in ga je mogoče izpolniti v natančno določenem in razmeroma kratkem času;
- je vsebino pogoja mogoče utemeljiti z ocenjevalnimi merili, ki so določena v nacionalni zakonodaji.

Najpogostejši pogoji so naslednji:

- obvezno usposabljanje na določenem področju;
- opustitev zunanje direktorske ali druge funkcije;
- poskusno obdobje, na primer na ravni, ki je nižja od upravljalnega organa.

Če je bila sprejeta pogojna odločitev, mora nadzorovani subjekt pravočasno obvestiti ECB, da je bil pogoj izpolnjen.

Za razliko od neizpolnitve obveznosti ali priporočila vpliva neizpolnitev pogoja samodejno na sposobnost in primernost kandidata, saj neizpolnitev pogoja pomeni, da kandidat ne dosega meril sposobnosti in primernosti. Odvisno od vrste pogoja odločitev ECB v takem primeru nikoli ne začne veljati ali pa preneha veljati. Posledica je, da mora kandidat odstopiti s položaja ali pa ne more nastopiti položaja.

Če je kandidat že član upravljalnega organa in ni pripravljen odstopiti na lastno pobudo, lahko ECB uporabi nadzorniška pooblastila, da ga v upravljalnem organu zamenja.⁴⁴ Za ukrep zamenjave je potrebna nova posebna odločitev ECB, za katero pa ni potrebno novo ocenjevanje sposobnosti in primernosti in za katero velja pravica do izjave.

⁴⁴ Člen 16(2)(m) uredbe o EMN.

Pozitivna odločitev z obveznostjo

Odločitev ECB lahko vključuje tudi obveznost, da se zagotovi posebna vrsta informacij za namene stalnega ocenjevanja sposobnosti in primernosti ali da se sprejme poseben ukrep v zvezi s sposobnostjo in primernostjo. Obveznost ne velja za kandidata samega, marveč za celoten nadzorovani subjekt. Neizpolnitev obveznosti za razliko od neizpolnitve pogoja ne vpliva samodejno na sposobnost in primernost kandidata.

Najpogostejše obveznosti so:

- poročanje o odprtih sodnih postopkih;
- izboljšave v pisnih politikah o nasprotju interesov;
- izboljšave na področju kolektivne primernosti.

7.3 Sporočanje odločitve in pritožba

Nadzorovani subjekt (ali izjemoma kandidat)⁴⁵ se obvestita o odločitvi, ki jo sprejme ECB. Nadzorovani subjekt in kandidat morata izpolniti tudi morebitne druge zahteve iz nacionalne zakonodaje, npr. opraviti registracijo v nacionalnem registru.

Kandidat in nadzorovani subjekt lahko zahtevata presojo s strani Upravnega odbora za pregled ali odločitev izpodbijata neposredno na Sodišču Evropske unije.⁴⁶

⁴⁵ Odločitev se sporoči tistemu, ki je obvestil o imenovanju (glej poglavje 6.1).

⁴⁶ Za dodatna pojasnila glej odstavke 13–15 v Vodniku po bančnem nadzoru, ki je na voljo na naslovu <https://www.bankingsupervision.europa.eu/ecb/pub/pdf/ssmguidesbankingsupervision201411.sl.pdf>

8 Zamenjava članov upravljalnega organa

V skladu s členom 16(2)(m) uredbe o EMN ima ECB pooblastila, da kadarkoli zamenja člana upravljalnega organa pomembnega nadzorovanega subjekta, ki ne izpolnjuje zahtev iz aktov, navedenih v prvem pododstavku člena 4(3) uredbe o EMN.

Kratice in terminologija

Kandidat	oseba, ki je predlagana za položaj v upravljalnem organu ali je bila na tak položaj imenovana.
AUT	oddelek Dovoljenja v ECB (<i>Authorisation Division</i>)
CRD IV	direktiva o kapitalskih zahtevah
Direktorska funkcija	položaj člana upravljalnega organa gospodarske družbe
EBA	Evropski bančni organ
Smernice EBA o notranjem upravljanju	
Smernice EBA o primernosti	Smernice EBA o ocenjevanju primernosti članov organov vodenja ali nadzora in nosilcev ključnih funkcij
ECB	Evropska centralna banka
ESMA	Evropski organ za vrednostne papirje in trge
EU	Evropska unija
SNS	skupna nadzorniška skupina
Upravljalni organ	upravljalni organ v funkciji nadzora in v funkciji vodenja
PNO	pristojni nacionalni organi
SREP	proces nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja
EMN	enotni mehanizem nadzora
Okvirna uredba o EMN	
Uredba o EMN	

© Evropska centralna banka, 2017

Poštni naslov

60640 Frankfurt na Majni, Nemčija

Telefon

+49 69 1344 0

Spletno mesto

www.bankingsupervision.europa.eu

Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da je naveden vir.